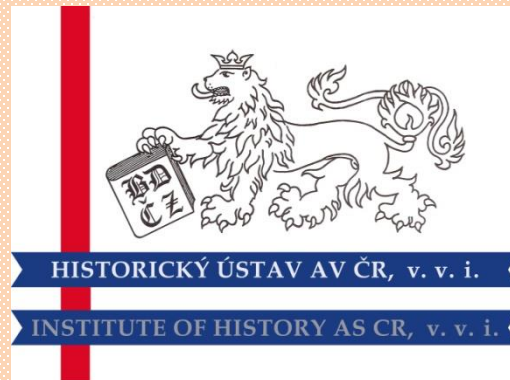

Lannové – rodina, dílo, odkaz. Přehled bádání

Václava Horčáková

Praha, 2. 6. 2021

Databáze BDČZ - řešerše

- V současnosti téměř 500 000 záznamů o literatuře vydané po roce 1990, výběrově od roku 1898 (rejstříky Českého časopisu historického)

<https://biblio.hiu.cas.cz>

Odkazy na plné texty

Villa Lanna in Prague

Bažant, Jan

Praha : Vila Lanna, [2014]

Biografický údaj: Lanna, Vojtěch, 1836–1909

Systematika: české země 1848–1914; architektura, architekti

Lannova vila v Praze

Bažant, Jan

[Praha : Středisko společných činností AV ČR, 2013]

Biografický údaj: Lanna, Vojtěch, 1836–1909

Systematika: české země 1848–1914; architektura, architekti

Vojtěch Baron (Friedrich) von Lanna [...] was one of the fortunate and scarce individuals with high social position who become direct collaborators in the cultural efforts with their intelligence and their cultivated sense of art.

Zaak Praha 27, 1910, 233

The successful entrepreneur Adalbert Lanna Junior built his summer residence in Prague-Bubeneč in 1898–1902. Modern era entered Prague with this villa, which belongs to the Academy of Sciences of the Czech Republic today. At the time of its construction, Prague was still an old-world city whose dominants included churches and residences of the nobility. The new building of the industrialist Adalbert Lanna was not merely the first suburban villa in Prague, though. It, a representative of a new social class also made his appearance as a promoter of the Neo-Renaissance style. Adalbert Lanna was very well aware that exceptional position in the economic sphere represents also a great moral obligation. He did not understand his villa only as a private affair, but also as a public presentation. In this respect, the villa represented one of the last works of art of a great epoch of the European history which had started in the Renaissance Italy. Lanna was one of the last followers of the Renaissance pragmatism whose personalities combined enormous power, cultural ambitions, acute individualism and feeling of responsibility.

Lanna's business and cultural activities alike were heading towards the same aim – to raise Bohemia and its metropolis to the highest European level. In this, he was fulfilling the legacy of his father, Adalbert I (1805–1866), known in the Czech milieu under the name Vojtěch. The Lanna family spoke German; they had originated from Lower Austria, but lived in Czech-Budějovice since the 19th century. Adalbert I worked his way up from modest conditions to one of the richest inhabitants of Prague, where he moved with his family in 1857. He used his enormous prosperity and political influence to the benefit of whole society, thus earning respect from Bohemian Germans and Czechs alike. His son, Adalbert II (1836–1909), continued with his father's entrepreneurial activities and in generous philanthropy, but he saw his main public part in the cultural sphere.

W. Gregor, Adalbert Lanna I, 1898

KNIHOVNA AV ČR
PD 642
2014, spec. iss.
92899/15

Encyklopedie a biografické slovníky

- *Wurzbach* (Adalbert Lanna, sv. 14, 1865)
- *Ottův slovník naučný* (sv. 15, 1900) – heslo „Lanna“ napsal František X. Jiřík (1867-1947), pozdější ředitel Uměleckoprůmyslového muzea
- *Allgemeine deutsche Biographie* (Bd. 17, 1883)
- *Österreichisches Biographisches Lexikon* (Bd. 5, Lfg. 21, 1970)
- *Neue Deutsche Biographie* (Bd. 13, 1982)

Německé slovníky necitují českou literaturu (a naopak).

Všestrannější jsou soudobé encyklopedie a lexikony dostupné online (Wikipedie, Encyklopedie Českých Budějovic)

Martin Maršík - Kateřina Zahrnhofer, *Vzpomínky na rodinu Lannovu v lexikonech a encyklopediích*, Mladá veda. = Young Science. Roč. 6, 2018, č. 1, s. 20-24.

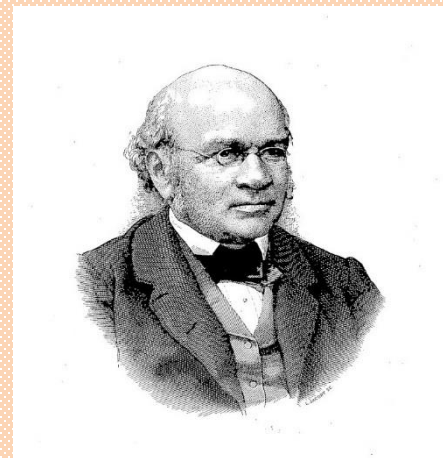
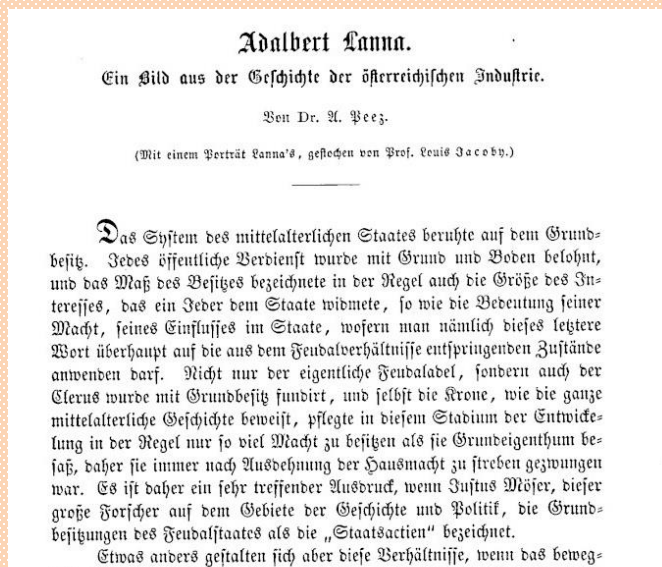
1867

první biografie Adalberta Lanny

- Alexander von Peez (1829-1912), *Adalbert Lanna, Ein Bild aus der Geschichte der österreichischen Industrie*, in: *Österreichische Revue* Roč. 5, 1867, č. 12, s. 1-62. (portrét A. Lanny vytvořil Louis Jacoby)

<https://anno.onb.ac.at/cgi-content/anno-plus?aid=orv&datum=1867&page=1739&size=45>

„Každé přechodné období má své zástupce, kteří obzvláště charakteristickým způsobem zobrazují osud, charakter a výsledky doby. Adalbert Lanna je jedním z těchto vrcholů nového směru..“

Ing. Theodor Žákavec (1871-1947)

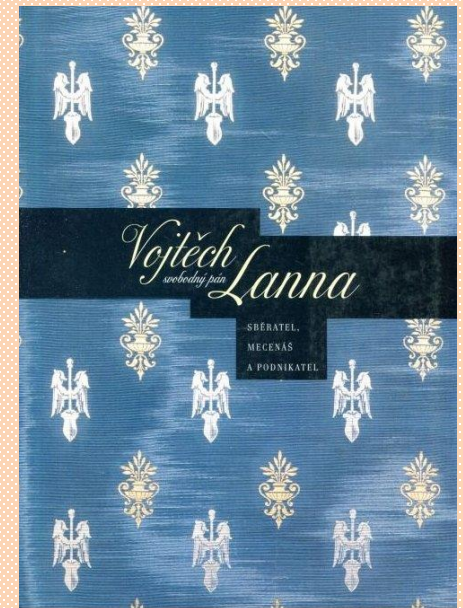
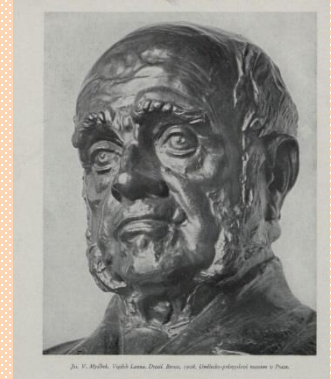
Stavební inženýr, stavební ředitel u firmy Lanna v Praze
docent (ČVUT)

Th. Žákavec, *Lanna: příspěvek k dějinám hospodářského vývoje v Čechách a v Československu*. V Praze: Spolek československých inženýrů, 1936. 347 s.

- Čerpal především z archivních pramenů (firemní archiv byl však ztracen), rodinných pamětí, dobového tisku, vzpomínek pamětníků.
- Část věnovanou sběratelství a mecenátu „*Lanna, přítel umění*“ napsal František Xaver Harlas (1865-1947), kap. „*Mánesovo exlibris pro rytíře Lannu*“ zpracoval Jaromír Malý.
- Dodnes nepřekonaná kniha, vysoce hodnocená (Jan Klepl, ČČH 1937), méně pozitivně byla přijata část zpracovaná F. X. Harlasem („*žurnalistická kompilace necitované literatury*“ – Zdeněk Wirth, Umění 10, 1936-37, s. 246).

Uměleckoprůmyslové muzeum – strážce odkazu sběratele a mecenáše Adalberta Lanny

- Karel B. Mádl, *Lannův dar*. Národní listy Roč. 47, č. 13, 13. 1. 1907, s. 13.
- František X. Jiřík, *Lanna, pražský sběratel*. Umění Roč. 1, 1918, č. 1 říjen, s. 96-101.
- Zdeněk Wirth, *Vojtěch Lanna: (* 29. května 1836 - † 31. prosince 1909)*. Umění : sborník pro českou výtvarnou práci. Roč. 9, č. 6, květen, 1936, s. 295.
- Filip Wittlich a kol., *Vojtěch svobodný pán Lanna: sběratel, mecenáš a podnikatel*. Praha : Uměleckoprůmyslové muzeum, [1996].
[Katalog k výstavě uspořádané Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze ve dnech 21. června - 15. září 1996]

Vila Lanna

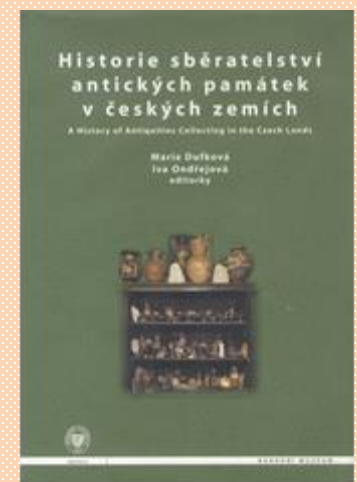
- Jiří Šubrt (ed.), *Villa Lanna - antika a Praha 1872, symposium 23.-24. 9. 1992.*

Ústav pro klasická studia ČSAV, Praha :
KLP 1994.

- Marie Dufková, Iva Ondřejová (eds.),
*Historie sběratelství antických památek
v českých zemích.* Praha 2006.

- Jan Bažant, *Lannova vila v Praze.*
Praha 2013.

(Týž, *Villa Lanna in Prague.* Praha 2014)

Zámecký pán Adalbert Lanna st.

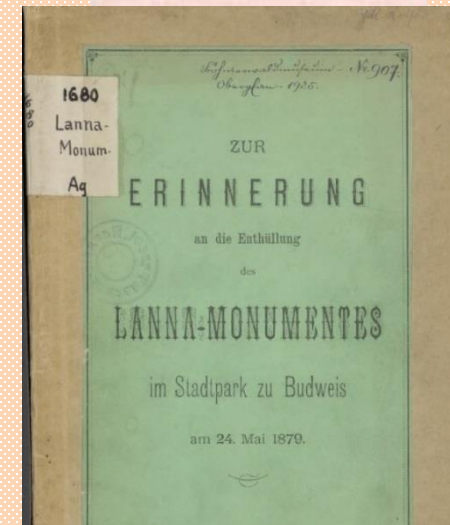
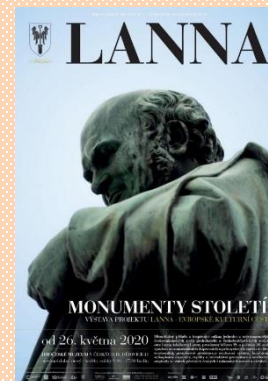
Monika Waldová, Petr Lexa, *Zámeček Poříčí v Boršově nad Vltavou. malá historicko-genealogická práce.* České Budějovice 2020.

Statek Poříčí s klasicistním zámečkem (Poříčí, Včelná, 123 obyvatel českých, 851 německých) zakoupen od Františka Josefa Pachnera z Eggersdorfu v roce 1840. Lanna založil u zámku anglický park se vzácnými dřevinami, rybníkem s ostrůvkem ve tvaru srdce a japonským můstkem. Lanna zámek prodal v roce 1854 Eduardu Claudimu (zřejmě v souvislosti s financováním železářského podniku v Kladně).

České Budějovice – město A. Lanny

- Vladimír Denkstein, *Josef Sandner: (1803-1861) : stavitel v Českých Budějovicích*, Umění Roč. 11, 1928, č. 9-10, září, s. 485-494.
- Kateřina Zahrnhofer, Martin Maršík, *Adalbert Lanna - tři generace podnikatelského úspěchu*, [České Budějovice] : Vysoká škola technická a ekonomická, Ústav podnikové strategie, [2018]. (táž, *Lanna, Österreichische Unternehmerfamilie in Böhmen*, disertační práce Johannes Kepler Universität Linz, 2012, zde rodokmen Lannů na s. 257)
- Jiří Kopáček, *Lanna : monumenty století*, výstava otevřena od 26. 5. 2020 Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Technické dědictví

- Zdeněk Bauer, *Stavební stroje firmy Lanna*.

Praha : Corona, 2005.

- Miroslav Pejčoch, *Most přes dvě řeky*.

Stádlec : Městys Stádlec, 2015.

- Johannes Sima, *Die Pferdeeisenbahn*

Budweis - Linz - Gmunden :

ein Beispiel der Technikgeschichte aus

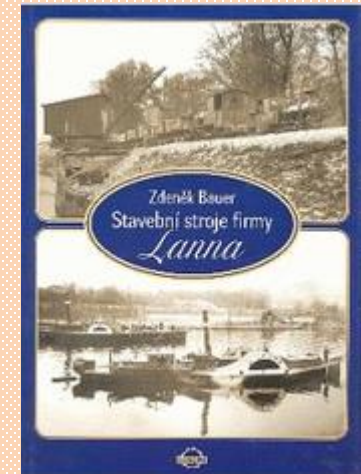
der Sicht des Denkmalschutzes.

Wien, Techn. Univ., Diss., 2008.

- Webová aplikace

Pavel Fošumpaur a kol., *Technické památky Labsko-vltavské vodní cesty*, Praha :

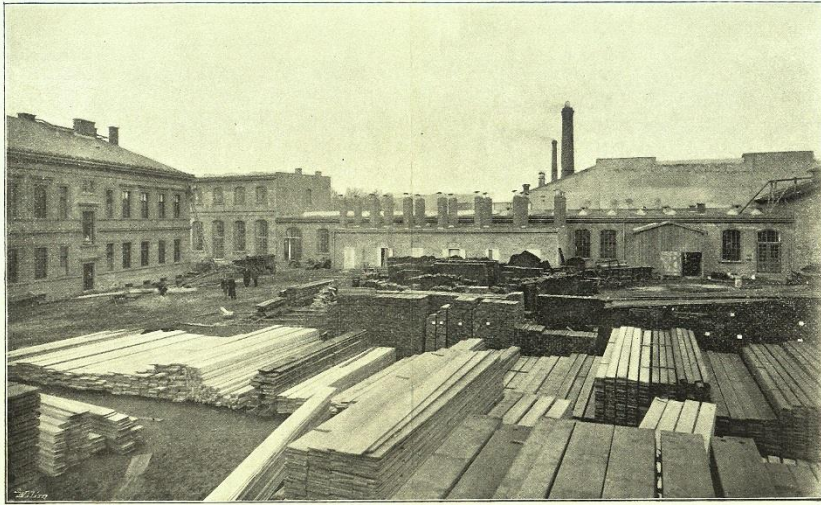
ČVUT, Fakulta stavební. 2019. Dostupná z: <https://www.lvvc.cz>

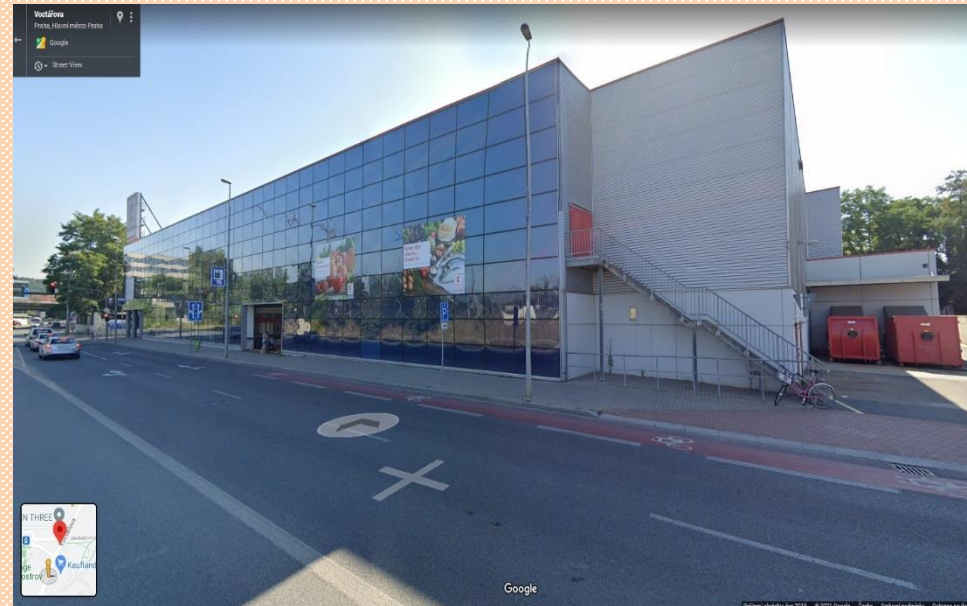
Pohled 21. století

- Therese Pechböck, *Die Villa Lanna in Gmunden. Architektur, Ausstattung, Restaurierung. Ein Beitrag zur personalen Inszenierung in der Villenarchitektur im Historismus*. Diplomarbeit Univ. Salzburg 1992.
- Hubertus Trautenberg, *Adalbert Lanna I und II*. In: Duch zakladatelů. Průmyslová společnost a společenská emancipace. Ústí nad Labem : Albis international, 2006 s. 67-68.
- Gary B. Cohen, *Civic Duty and Social Status in Central Europe's Developing Middle-Class Civil Society, 1840-1914*. in: Collective and individual patronage and the culture of public donation in civil society in the 19th and 20th centuries in Central Europe, Prague 2010, s. 16-26.
- Ivan Jakubec, *Der landespatriotisch orientierte Unternehmer Adalbert Lanna sr. (1805-1866)*, Prager wirtschafts- und sozialhistorische Mitteilungen. 11, 2010, s. 75-85.
- Roman Sandgruber, *Drei Wege nach Böhmen*, in: Alte Spuren neue Wege : OÖ. Landesausstellung 2013. Band 1, Beiträge. Linz 2013, s. 91-101.
- Milan Hlavačka, *Family businesses and their roots in Central European society in the 19th century*. Moderní dějiny 24, 2016, č. 2, s. 1-24.

Exkurs: parketárna v Libni

Parní pila a parketárna firmy „A. Lanna“.

Děkuji Vám.

Václava Horčáková

Odd. historické bibliografie

Historický ústav AV ČR

E-mail: horcakova@hiu.cas.cz

